

Приёмга алыу

Кётюрюлген вопросланы тамамларгъа тийишлу буйрукъла берилгендиге

Тюнеме Юрий Коквада энчи приемада тогузу адам болганды. Ала республика сейрилик табиगतан сакълауга, экологияны, суу бла жалчытуу, жолланы къурулушларын бардырууну, Тьрневуазуу вольфрам-молибден комбинатан жангандан къурулгъа ол болгунду, малланы котюу жерлени, терек багъачылыкны, эл молк товарла чыгарыуучуланы транспорт къорчаларына субсидияла берууню, Нальчикде Психология жаны бла болушукъ атуу араны ачууну, жашуу журтта бла байламлы сорунланы эм иш илеуно юсюнден болгандыла.

клиника болнчада не суйтаудан алынган тинтирге болушукъ тилгендиле эм терсикликери болгандыла законга тийишликтеде жууапха тартырга илгендиле. Хабаз элде жашаган авариялы юйден къачан кётюрюлген соргъады. Къаралгъан сорунлага кёре, тийишлик министрстволга эм ведомстволга, жер-жерли самоуправление органлага ала тамамларгъа буюруула этилгендиле. Жылны алындан бери Юрий Коквада болушукъ илден 224 адам келгенди.

КЪМР-ни Башчысына бла
Правительствоосуна пресс-службасы.

Къабарты-Малкъар Республиканы аскерге чакъыруучу комиссиясы эмда Къабарты-Малкъар Республиканы муниципал районларыны бла шахар округларыны аскерге чакъыруучу комиссияларыны Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2014 жылда 30-чу сентябрде чыгарылган 188-УТ номерли Указы бла къабыл кёрюлген къауумларына тюзетимле кийириуню юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы аскерге чакъыруучу комиссиясыны эмда Къабарты-Малкъар Республиканы муниципал районларыны бла шахар округларыны аскерге чакъыруучу комиссияларыны Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны «2014 жылда къоз артында граждандарны аскерге чакъыруучу бла байламлы жумушланы тамамлау жаны бла мадарланы юсюнден» 2014 жылда 30-чу сентябрде чыгарылган 188-УТ номерли Указы бла къабыл кёрюлген къауумларына былай тюзетимле кийирирге:
а) Къабарты-Малкъар Республиканы аскерге чакъыруучу комиссиясыны баш къауумуна И.Г.Емузованы къултугун жангандан былай жазаргъа: «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини орунбасары –Къабарты-Малкъар Республиканы билим берии, ишлу эмда жашау тешлю ишлери жаны бла министри»;
б) Емузованы къултугун жангандан былай жазаргъа: «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини орунбасары –Къабарты-Малкъар Республиканы сакълау министриси»;
в) М.Шевцованы къултугун жангандан былай жазаргъа: «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини орунбасары –Къабарты-Малкъар Республиканы сакълау министриси»;
г) А.М.Афатунову, Э.М. Тгагалёвну комиссиясы къауумунан кетирге;
д) Къабарты-Малкъар Республиканы аскерге чакъыруучу комиссиясыны резерв къауумуна А.Т.Мусуковну –Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы

бликаны Правительствоосуна Председателини (комиссияны председателини) къошаргъа;
К.К.Храмовну андан кетирирге;
а) Къабарты-Малкъар Республиканы муниципал районларыны бла шахар округларыны аскерге чакъыруучу комиссияларыны къауумларына былай тюрленуиле кийирирге:
Нальчик шахар округу аскерге чакъыруучу комиссиясыны резерв къауумуна И.Х.Ульбашевни –Нальчик шахар округу жер-жерли администрациясыны башчысыны орунбасарын (комиссияны председателини) къошаргъа;
Т.Х.Ошунунов андан кетирирге;
Прохладный шахар округу аскерге чакъыруучу комиссиясыны резерв къауумуна И.Е.Кладковну –Прохладный шахар округу жер-жерли администрациясыны башчысыны орунбасарын (комиссияны председателини) къошаргъа;
А.А.Бирюковну андан кетирирге;
Лескен муниципал району аскерге чакъыруучу комиссиясыны баш къауумуна А.М.Афатуновну –Лескен муниципал району жер-жерли администрациясыны башчысыны къултугун толтуругъаны (комиссияны председателини) къошаргъа;
З.С.Кебековну андан кетирирге;
Влбрус муниципал району аскерге чакъыруучу комиссиясыны баш къауумуна К.Х.М.Унаевну –Элбрус муниципал району жер-жерли администрациясыны башчысыны къултугун толтуругъаны (комиссияны председателини) къошаргъа;
А.А.Маларовну андан кетирирге.
2.Бу Указ аны къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Ю. КОКОВ

СЕБЕПЛИК

Эт малчылыкны айнытырга - субсидияла

Планда белгиленгенча, Къабарты – Малкъарда эт малчылыкны айнытырга жылны ахырында дери федеральный бюджеттен отогъузу милдет ойм болгоноркъю. Аны бла байламлы алгъаркълада Россияны Эл молк министрствосу бла республиканы Правительствоосу келишим этгендиле.

Светлана САМЧЕНКО
КЪМР-ни Эл молк министрствосуна пресс-службасы.

Магъналы тема

«Бусагъатдагъы производстволаны къурулгъа билеклик этерге таукелбиз»

Электрэнергетика экономикада магъналы бёлюмдеден бири болганы басмды. Хар кюн сайын адамны жашууну жегиш этген жангы техника чыгъды. Промышленность, производстволу сфера, жумушланы жалчытуу - кыйсыларында жокъду электрочуч.. Республиканы тоуу бла жалчытуу бла Шимал Кавказны регионла аралы сетевой компаниясыны (МРСК СК) бөлүмю куорешди. Предприятияны ишини, борчларыны, проблемаларыны юсюнден биз аны башчысы Юрий Тубюковго бла ушакъ этгенбиз.

«Юрий Маштаевич, республикада электрочучу бла жалчытуу бла байламлы жумушланы кеп жыланы ичинде, биз билгенге кёре, бир организация тамамлап турганды. Бюгюнлюкде уа болум къалайды: сиз башчылык этген бөлүм кыйсы борчланы толтурды?»
«Эгъан выкорнотокъсынын жылларында, сиз айтканы, бу сферада жыландан бир организация бар дзи – «Кабалкэнерго». Битеу тоуу ыла, подстанцияла, ремонт-къурулуш управление, гидроэлектростанцияла окуна аны бойнууунда эдиле. Он-ишбиз жаны мындан алгъа бу сферада тюрленуиле башландыла. Току чыгаруучу «Рустидрокомпаниягъа» кёчгенди. Ремонт-къурулуш ишле, электрочучу сатуу, энчи тоуу ыла да башха предприятиега берилгенди. Бюгюнлюкде МРСК тыш региондан токуну алыу, жарашдыруу эмда хайырланы-

учулгъа жиберии бла корешди. Кыска айтханда, хар юйде жанган чырагъланы, предприятиега, организацияга ишле ишле оборудованинаны электрочучу бла жалчытабыз.
«Республиканы экономикасы айнып барды. Анда аслам жерни эл молк алады. Ишлу агропромышленный предприятия, производстволу комплекслени электрочучу бла жалчытуу не халады?»
«Эл молкде кеп проектле жашауда бардырададыла. Аланы къууулары алында жеке заявкала берилдиле. Анга кёре, битеу къатгъылары жарашдырадыла. Шенде Золъох районда болгукъ тогуш эт чыгаруучу предприятияны, Урван районда ишлерилик производстволу комплекси эн башхаланы илзелмерне къарала турды.
Ахыры 2-чи бетдеди.

ФОРУМ

Жамауатны къайгъылангъырган затланы юслеринден ачыкъ сёлешкендиге

Бу кюнде «Россий ючюн» халкъ фронт» битеурессей жамауат къуылгъанды Къабарты-Малкъарда регион бёлюмюне жылнылыу болганды. Анга жылны энчи жарымнда ишлени итгорлары чыгарылгандыла. Анга катышханда дагыда ОФН-ни Москвада бардырылган конференцияны юсюнден оюмларны айтылдыла. Кенгешин регион штабны сопредседатели Нодар Шарданов бардырылды.

Биринден, регион штабны толтуруучу комитетини таматасы Вячеслав Минин «Фронтучула» жылы юсюнден конференцияны итгорлары сопредседатели болганды. Жамауат къултукчула ачыкълагъан кемчиллик, предложелдилай жыйышдырылып, энчи буклет басмаланганды. «Анда болган предложелдилай федеральный араны къаруула берилгендиле», - дегенди ол.

билемдиге. Ол себеден информация иши инженердикге керекди, деп белгилгенди конференцияда.
Блюнда бер а Николай Маслов РФ-ни Президенти Владимир Путин бла тобушуйе ыразы болганын чертенди. «Он сакъиялада оозогонго проблемаларга кеп салып тынгыланганды. Алай мен а Владимир Владимирович Американы Биришлен Штатларыны политикасыны юсюнден соругъа берген жууубуна артыкча оозогонго, Ол Америка Россияны къоркутууга сюеди, алай бизни бир киши бир заманда да басынчакъларында, басынчакълары да толюндю, дегенди. Залда олтурган аны къарсла бла тобушуйе», - деп белгилгенди Маслов.
Ахыры 2-чи бетдеди.

ПАРЛАМЕНТ

«Ырысхыгъа налог салыуучу жангы амалы тиражанларыбызны къолайлыкъларына къатыллыкъ туююлдю»

Владимир Путин «Россий Федерацияны Налог кодексини биринчи кесенини 12-чи эмда 85-чи статьяларына бла энчи кесени тюзетиле кийириуню эмда Россия Федерацияны «Адамланы ырысхыларына налог салыуучу юсюнден» законун кюнго тас эттенге санууну юсюнден» 284-ФЗ номерли Законом къол салганды. Анга кёре, къаралгъан Налог кодексине «Адамланы ырысхыларына налог салыуучу юсюнден» жангы, 32-чи баш къошулды.

органлары тохташдырылкъыдыла.
«Налог къалай объектке салында?»
«Жашуу юйлеге, жашар жерлеге, къурулушлары бошамгъан объектке (ала жашуу юйлеге ишлене эселе), жерлеринде тедиримленген комплекслеге (алагъа адамла жашагъан бир юй окуна кире эсе), гаражларга эмда машина салынган жер, мал орунла эмда башха молк мехмала (аланы хар бирини да жери 50 квадрат метрден улуу лубой эселе, ала башча этерге, молк къурулгъа, дана ишлерге терекле салырга неда уи ишлерге деп беллоненген жер участкада эселе). Быланы барысына да 0,1 проценттик ставкага кёре налог салында. Кеп фатралда юйлене алада жашагъан барысы да бирге хайырланылгъан ырысхы бу законга кёре налог салынган объекте саналмайды.
Кадастр багъасы 300 миллион сомдан аслам болган ырысхы уа налогту ставкасы 2 процентге жетеди. Алай ырысхыны тизмесин Россия Федерацияны толтуруучу властыны ултономчелени органы къабыл кёргенди. Бизде ол КЪМР-ни Правительствоосуна башха объектке налог салынганда, 0,5 проценттик ставка хайырландырады.
Ахыры 2-чи бетдеди.

«Михаил Галимович, тюзетилени магъналарын аныгъатлакъ сиз аиди.
«Ырысхыгъа шаймоду дери салынып келген налог социалдик къыралны замандарында къалгъанды. Ол РФ-ни Конституциясына дери къабыл этилген эди эмда 1991 жылдан бери тюрленгенди. Аны хар иштерде кереметле оюмле оюмле ар-он жылы ичинде айтылгъанлай турганды.
«Жаланда былай этилгендиле тюрленуиле жортололоп келген закондололгоштула. Алагъа кёре, хар иштерде кереметле оюмле оюмле салынган налог жангы амал бла терелгилди. Бусагъатда уа ол объекте БТИ тохташдырган инвентаризация багъасына кёре алында. Жангы законга кёре уа, ырысхыны районода багъалага жуукъ болгъан кадастр багъасы эсге алынырыкъды. Бек улгу жангылыкъ ма олу.
«Законга кийирилген тюзетилеге кёре, налогту баш магъналы ставкасы ырысхыны багъасыны 0,1 процентин тутарыкъды. Алай муниципал властыла аны нольга дери тошорюрге неда есдорюрге болукъдула. Кюн керемет кётегге кётюроорге жетиле болганды Къабарты-Малкъар Республикада.
«Налогту объектни кадастр багъасына кёре тергеуно жорукъларын да аныгъатлакъ сиз аиди.
«КЪМР-ни Правительствоосуна 2013 жылда 10-чу декабрде чыгарылгъан 321-ФЗ номерли закон Къабарты-Малкъар Республикада жеринде тедиримленген объекте кадастр багъаларын тохташдырууну амаллары кёргозюлгендиле. Объекте налог салынырын алында, аны налог багъасы белгиленди. Ол аны кадастр багъасына тохташдырылды.

Сёз ючюн, фатары налог базасы аны 20 квадрат метрге азайтылгъан кадастр багъасына белгилеме. Бир отуну налог базасы аны битеу өлчмени 10 квадрат метрге азайтылды. Бир иели юйно налог базасы аны битеу жерини 50 квадрат метрге къыскарытылды. Жеринде тедиримленген бир объекте бир жашуу юй окуна къошула эсе, аны налог базасы бир миллионга азайтылгъан кадастр багъага тен болды.
«Налог салыуучу жангы системасына кёре, ставканы муниципал къурулушларына представительный

Жазылыу-2015

Газетибиз къачан да мени блады

Быйыл жетинчи ноябрде манга токъсан эки жыл толду. Алай жаш кюн къыз есдорюлгъон. Ала да бирер жерде кой-болуу жашауадыла. Тудукъла, аладан тугъыла да болушукълардан атлагандыла. Алаша шукур!
«Хар заманда да ёз тилибизде чыкъгъан жангы газетибиз, атылы шукъла, жанганды. Анда кеп сейир халар басмаланды. Бирлерин окусам, озгъан жыллармы эсимге тошедиле. Тансыкълайламы.
Туз элперибизни бюгонюню кондерине да къайгырармы. Ахшы адамлардыбызны юсюнден билем, сайбейлеге, тудукъларга айтамы. Алача болушукъ, аладан юлтоу алгъыгъыз деп ойретеме.
Ёз тилибизде окургъа онгубуз болгъан къалай насалды. Келгиле, он онт бла кайырланыкъыкъ, газетибизге жазылакъы!»
АППАЙЛАНЫ Магомед Булунгу эл.

Къырал салгъат

КЪМР-ни Парламентини законлукъ эм право низам жаны бла комитетини председатели Грант Мовисян «къырал салгъатны» чеклеринде «Сабилден эм жаш тёлёно чыгармачылыкны айнытууну алыгъы» къырал казна билим берии учреждениени «Правону академиясыны жаш правоведини школу» окуучулары бла тобушуйе къурагъанды. Анга шахарны бир къауум школуну окуучулары да къатышкандыла.

«Заманны» - хар таулу юйюрге! Хурметли окуучула!

«Замон» тарыхыбызны очыкълагъа, культуурабызны айнытырга, тилибизди, адет-гёрекле, традицияны сакъларгъа коч сайын корешеди. Долгъа жаш тёлёно охшы колгопеле юйретууню, ол аделли, окуулу, хумерли болуп ёсюноу баш борчуна санайды, дойым къайгысын кереди.
Алайды да, жазылыгы, алгъыгъы, окугъузы ана тилибизде чыкъгъан затлени. Анда босомолонган материалла болушукъ, тилеги, туулушукъ, сарымызны шогыртарыкъ. Ахшы юйюнгъы, он хор таулу юйюрге жангыз да ипикли келтирилди.
«Замон» газетини редколлегиясы.
Визити индексибиз - 51532

Школчула нени да билирге талпынгандыла

Грант Мовисян сайбейлеге КЪМР-де Парламентини айнытууну, законланы чыгаруучу къалай къуууланганы, депутат корпусуну ишини юсюнден айтканды, киши башчылык этген комитетини ишине айыр эс бурганды. Аны бла бирге сайбейлеге айыруу правону аны айыруу системаны юсюнден тынгылы аныгъатланды. КЪМР-ни Администрацияны право низамга бузукълукъ этуноу кодексин андан ары илгерилууду бла байламлы къалай мадарла этилгенлерине эс бурганды.
Сайбейлеге тобушуйе келерини терен билимлерини кёргозгендиле. Андан сора да, ала аныгъаларга сийеш затларыны юсюнден соругъа бериле алагъа кёре жууап алырга онт талпандыла. Артында ала жамауат-политика сфера бла байламлы кеп затны билирге итингендиле. Сёз ючюн, КЪМР-ни Парламентини къалай жыл санда айырлыгырга болушукъ эмда фракциячылары бир бирлери бла байламлыкъ жо-

роттенлерини юсюнден соругъа кеп эдиле.
Ала дагыда былай магъналы соругулары кёргозгендиле: КЪМР-де къалгъан «къулгъанланы жарашдыруучу, хауаны тазалауу завод ишленерикмиди? ЕГЭ-ни берууню талгалга келтируу жаны бла жангылкы барымды? Кён къаты юйлене арбаларында спорт мадарла ишлеу бла байламлы бир торлю иш этилгендиле? Аланы барысына да Грант Олегович толу жууап бергенди эм аланы ослетинден кесини энчи оюмун да айтканды.
Тобушуйе Тамбов областада сайбей думача, анда да шахарны сайбей думасы къууула ити болушукун юсюнден да сёз барганды. «КЪМР-де жаш адам докесин» жарашдырууну юсюнден оюм жанлы болганды деп эдиле. Грант Мовисян ахырында былай айтканды:
«Бюгюнлюкде жарыкъланды-

рууну магънасы уллуду. Былай тобушуйени жаш тёлёно патриот ниетде юйретуде, жаш адамга жамауат жашууну жорукъларын тошоюндорюрге магънасыны энчи чертичады. Аны себелли мындан теректен да алай тобушуйени жарашдыруучу, хауаны тазалауу завод ишленерикмиди? ЕГЭ-ни берууню талгалга келтируу жаны бла жангылкы барымды? Кён къаты юйлене арбаларында спорт мадарла ишлеу бла байламлы бир торлю иш этилгендиле? Аланы барысына да Грант Олегович толу жууап бергенди эм аланы ослетинден кесини энчи оюмун да айтканды.
Тобушуйе Тамбов областада сайбей думача, анда да шахарны сайбей думасы къууула ити болушукун юсюнден да сёз барганды. «КЪМР-де жаш адам докесин» жарашдырууну юсюнден оюм жанлы болганды деп эдиле. Грант Мовисян ахырында былай айтканды:
«Бюгюнлюкде жарыкъланды-

КЪМР-ни Парламентини пресс-службасы.

